

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)
SSN Grzegorz Pastuszko (sprawozdawca)
SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu M. R.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 30 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[D.Z.]i

UZASADNIENIE

M. R. (dalej także: „wnosząca protest”) pismem z 9 czerwca 2025 r. wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy dotyczący II tury wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która odbyła się 1 czerwca 2025 r. Jak wskazała, uczyniła to w związku z poważnymi nieprawidłowościami mającymi miejsce podczas głosowania w dniu 1 czerwca 2025 roku. W proteście wniosła o:
1) stwierdzenie nieważności wyborów Prezydenta RP z dnia 1 czerwca 2025 r.,

ewentualnie ich powtórzenie w całości lub w części, 2) przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie opisanych nieprawidłowości, 3) dopuszczenie opinii biegłych z zakresu statystyki oraz informatyki w celu oceny danych liczbowych i użycia aplikacji wyborczej. Jako podstawę prawną protestu podała art. 241 §1 i §2 k.wyb.

W piśmie z 16 czerwca 2025 r. Prokurator Generalny zajął stanowisko względem protestu, uznając, że protest wymaga pozostawienia bez dalszego biegu.

W piśmie z 16 czerwca 2025 r. stanowisko zajęła również Państwowa Komisja Wyborcza. Według jej opinii, „o ile potwierdzą się zarzuty dotyczące niewłaściwego przypisania głosów kandydatom w ponownym głosowaniu we wskazanych w proteście obwodach głosowania lub w części z nich, protest należy uznać za zasadny. W pozostałym zakresie nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i powinien pozostać bez dalszego biegu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W nawiązaniu do przywołanych regulacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wszelkie zarzuty, inne niż te określone w art. 82 § 1 k.wyb., stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 czerwca 2015 r., III SW 60/15; 31 lipca 2020 r., I NSW 2027/20; 31 lipca 2020 r., I NSW 2286/20).

Jednocześnie podkreśla się, że w przedmiocie protestu, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb., nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 7 lutego 1990 r., III SW 93/90; 5 grudnia 2007 r., III SW 63/07; 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wnosząca protest, wysuwając swoje zarzuty w żaden sposób nie uprawdopodobniła podniesionych twierdzeń. Podane przez nią informacje mają w istocie charakter spekulatywny i opierają się na hipotetycznych założeniach i domniemaniach, a to stoi w sprzeczności z wymogami formalnymi określonymi w przepisach obowiązującego prawa. Niezależnie do tego Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że znany jest mu z urzędu fakt wystąpienia nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 1 czerwca 2025 r. przez Obwodowe Komisje Wyborcze: nr 25 w Grudziądzu, nr 95 w Krakowie, nr 13 w Mińsku Mazowieckim, nr 9 w Strzelcach Opolskich, nr 35 w Tychach. Fakt ten nie ma jednak wpływu na ocenę zarzutów przedmiotowego protestu z uwagi na to, że wnosząca protest nie sformułowała zarzutu w zakresie nieprawidłowego ustalenia wyników głosowania w wyżej wymienionych komisjach a tylko kwestionowała radykalną

i niewytłumaczalną zmianę poparcia w porównaniu z wynikami z pierwszej i drugiej tury wyborów.

Wobec powyższych ustaleń Sąd Najwyższy pozostawia protest bez dalszego biegu. Przesądza o tym art. 322 § 1 k.wyb., z którego jasno wynika, że takie rozstrzygnięcie musi zostać wydane, m.in. jeśli protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

[D.Z.]

[a.ł]